Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Omgevingsvisie Utrecht Science Park

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Colofon

Uitgave

Opgave Utrecht Science Park / Rijnsweerd
Ontwikkelorganisatie Ruimte
Gemeente Utrecht
030 - 286 00 00
m.klewer@utrecht.nl

In opdracht van

Martine Sluijter, Opgave Utrecht Science Park / Rijnsweerd
Organisatie Ontwikkelorganisatie Ruimte
Gemeente Utrecht

Internet

www.utrecht.nl

Rapportage

Matei Klewer
Maaike van Teeseling

Informatie

M. Klewer
06 - 41 69 67 17

Inhoud

1	**Inleiding**	**4**
1.1	Aanleiding	4
1.2	Plan-MER en notitie van reikwijdte en detailniveau	5
1.3	Leeswijzer	6
2	**Referentiesituatie**	**7**
2.1	Ligging plangebied	8
2.2	Functionele invulling	9
2.3	Ontsluiting	14
2.4	Autonome ontwikkelingen en raakvlakprojecten	15
2.4.1	Autonome ontwikkelingen	15
2.4.2	Raakvlakprojecten	15
3	**Ambities en uitgangspunten USP**	**17**
3.1	Thema's	17
3.1.1	Levendig kenniscentrum met slimme mix van functies	17
3.1.2	Groen en gezond landschap	19
3.1.3	Autoluw en bereikbaar USP	21
3.1.4	Zichtbaar duurzaam en gasloos USP	22
4	**Methodiek**	**23**
4.1	Inleiding	23
4.2	Processtappen MER	23
4.3	Welke effecten worden in het MER beschouwd?	24
4.4	Welk beoordelingskader wordt in het MER gebruikt?	25
5	**Vervolgproces**	**28**

1 Inleiding

Utrecht Science Park is in ontwikkeling. De Universiteit Utrecht, het Universitair Medisch Centrum Utrecht, de gemeente en andere gebiedspartners hebben ambities om het gebied vitaal en toekomstbestendig te maken. Bewoners, werknemers en studenten hebben behoefte aan meer voorzieningen en een betere bereikbaarheid. Ook is er vraag naar meer ruimte voor (gespecialiseerde) bedrijven en nieuwe woningen in Utrecht. Het huidige bestemmingsplan uit 2010 biedt onvoldoende ruimte om de ambities van alle partijen waar te maken. De gemeente Utrecht stelt samen met de Universiteit Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Stichting Utrecht Science Park, gebruikers, omwonenden en andere betrokkenen een omgevingsvisie op voor het Utrecht Science Park. Het doel van de Omgevingsvisie is om sturing te geven aan de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied

1.1 Aanleiding

De twee grootste instellingen in het Utrecht Science Park (USP) staan aan het begin van grootschalige aanpassingen in hun gebouwencomplexen. Het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU) bereidt een grootschalige vernieuwing en modernisering van haar bezit voor met als belangrijke verbetering de verplaatsing van de entree en het parkeren voor patiënten naar de noordzijde van het UMCU. Aan de zuidzijde concentreren zich in de toekomst het medisch onderzoek en onderwijs. In het 'Visiedocument buitengebied Noord (Medical Campus)' en Zuid (Medical Science park) zijn de uitgangspunten vastgelegd. Ook de Universiteit Utrecht (UU) staat op het punt om verouderde gebouwen te vervangen en te moderniseren (met als basis het 'Strategisch Huisvestingsplan Universiteit Utrecht').

Verder is er doorlopend vraag naar ruimte voor nieuwe ontwikkelingen: bijvoorbeeld (tijdelijke) huisvesting voor (internationale) studenten en meer ruimte voor sport en ontspanning en meer ruimte voor R&D bedrijven. Daarbij groeit de stad Utrecht in 2040 naar circa 450.000 inwoners. Deze inwoners moeten kunnen wonen, werken en ontspannen. In het Ambitiedocument USP hebben de USP-partijen hun visie opgenomen hoe het gebied volgens hen kan worden ontwikkeld om te leren, werken, zorgen en verblijven. Het ambitiedocument dient samen met een startnotitie die is opgesteld door de gemeente Utrecht als basis voor de omgevingsvisie.

In de omgevingsvisie worden wensen en doelen vastgelegd voor het USP voor de toekomst. De omgevingsvisie omschrijft voor een (deel)gebied welke ontwikkelingen er wenselijk zijn en welke kwaliteiten en waarden behouden, beschermd of versterkt moeten worden. Het moet een voor iedereen begrijpelijk document zijn dat je gemakkelijk op internet kunt vinden en bekijken.

Een omgevingsvisie gaat over alle ruimtelijke aspecten van het USP, zoals water, milieu, natuur, landschap, gebouwen, verkeer en vervoer, wegen en cultuurhistorie. Een omgevingsvisie komt er in samenwerking met de stad. De gemeenteraad van de Gemeente Utrecht stelt dit document uiteindelijk vast. Daarna wordt de omgevingsvisie uitgewerkt in een omgevingsplan. Hierin worden nauwkeurige regels vastgelegd over de functies en het gebruik van de omgeving USP.

1.2 Plan-MER en notitie van reikwijdte en detailniveau

Voor plannen die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu (kunnen) hebben moet een milieueffectrapportage (m.e.r.) worden doorlopen. De m.e.r.-procedure, meer specifiek een plan-m.e.r., is van toepassing op de totstandkoming van de omgevingsvisie USP vanwege het feit dat de omgevingsvisie een kaderstellend document is.

Op de D-lijst van de bijlage bij het Besluit m.e.r. komen verschillende categorieën activiteiten voor die relevant zijn voor de Omgevingsvisie USP. In dit geval gaat het om de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject (D11.2). De categorieën op de D-lijst kennen drempelwaarden. Zo is bij woningbouw sprake van een formele m.e.r.-beoordelingsplicht vanaf 2.000 woningen, bij het wijzigen of toevoegen van 200.000 m2 bvo vloeroppervlakte of wanneer het project betreft met een plangebied dat groter dan 100 ha. is. Het plangebied van de omgevingsvisie kent een oppervlak van ca. 366 hectare. Op basis hiervan geldt een Plan-m.e.r.-plicht. En dat geldt ook voor het aantal toe te voegen woningen. Een van de uitgangspunten is het toevoegen van 2500 wooneenheden, waarmee de drempelwaarde van 2.000 woningen wordt overschreden.

Deze Notitie Reikwijdte en detailniveau (NRD) beschrijft de manier waarop de m.e.r. voor de Omgevingsvisie USP wordt uitgevoerd. In de NRD is aangegeven welke onderwerpen in het MER aan bod komen en hoe de effecten worden onderzocht. De NRD wordt gebruikt voor het raadplegen van betrokken bestuursorganen en adviseurs over de inhoud van het MER. De NRD wordt ook ter inzage gelegd, zodat iedereen erop kan reageren. De reacties en adviezen worden gebruikt om – waar nodig – de onderzoeksvragen voor het MER aan te passen of aan te scherpen.

1.3 Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk is de aanleiding van de Plan-MER beschreven. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de huidige (referentie-) situatie van het plangebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de ambities en uitgangspunten voor de omgevingsvisie USP en overige ontwikkelingen in en rond het plangebied. In hoofdstuk 4 is de methodiek beschreven met betrekking tot welke varianten en effecten worden onderzocht. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 het beoordelingskader weergegeven.

2 Referentiesituatie

Om de effecten van de nieuwe beleidskeuzes in de Omgevingsvisie USP te kunnen bepalen, moet eerst de referentiesituatie worden beschreven. De referentiesituatie is de situatie zoals die zich voordoet zonder rekening te houden met het (nieuwe) beleid en de (nieuwe) activiteiten die onderdeel zijn van de omgevingsvisie. De referentiesituatie bestaat uit:

- De huidige situatie: de feitelijke bestaande situatie.
- De situatie zoals die zich voordoet ten gevolge van de autonome ontwikkeling inclusief zekere toekomstige ontwikkelingen.

Als referentiejaar wordt uitgegaan van het jaar 2040, het jaar van de planhorizon van de omgevingsvisie. De situatie zoals die zich voordoet in 2040, zonder de (nieuwe) ontwikkelingen waarin de omgevingsvisie voorziet, is daarom de referentie*situatie.*

2.1 Ligging plangebied

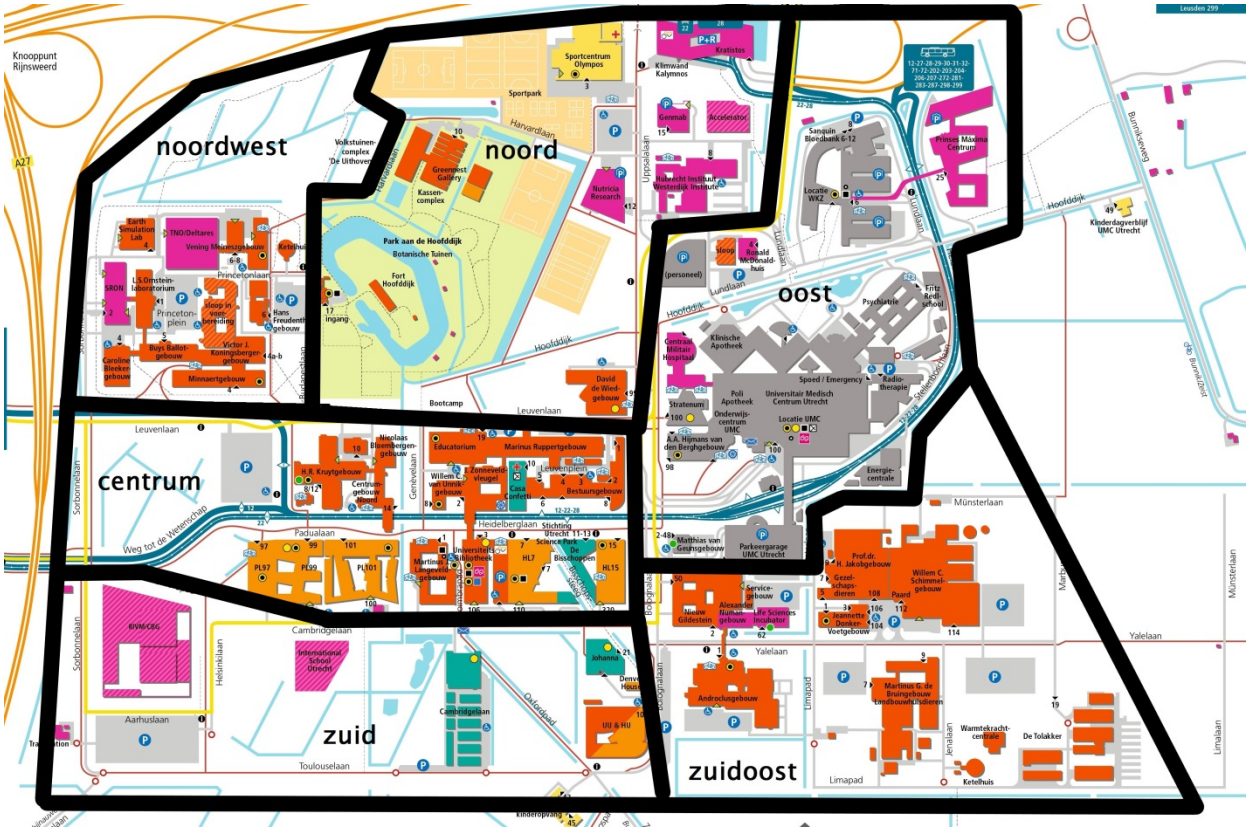
Het USP ligt aan de oostelijke rand van Utrecht, in de oksel van de snelwegen A27 en A28. Aan de zuidkant sluit het gebied aan bij het landgoed Amelisweerd en Fort Rhijnauwen. Aan de oostkant wordt het gebied begrensd door de Landgoed Oostbroek. Geografisch gezien ligt het centrum van Utrecht even dichtbij als de omliggende centra van Bunnik, Zeist en De Bilt, wat niet alleen de relatie met de stad Utrecht maar ook de omgeving belangrijk maakt en in het bijzonder Maarschalkerweerd, Rijnsweerd en Amelisweerd en Utrecht Science Park Bilthoven. De wisselwerking met de regio is groot: werknemers en studenten wonen in stad en regio en veel samenwerkingspartners en toeleveranciers van het gebied zijn gevestigd in de regio.

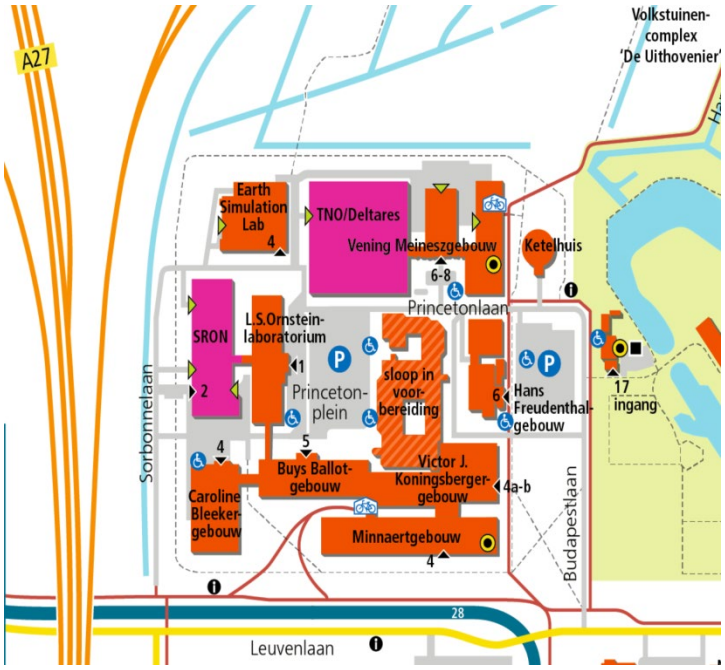
2.2 Functionele invulling

Het Utrecht Science Park (USP) is het grootste Science park van Nederland met een hoge dichtheid van kennis- en zorginstellingen en Research & Development (R&D)-bedrijven op een klein oppervlak. Het Utrecht Science Park biedt ruimte aan onderwijs, onderzoek, studentenhuisvesting, bedrijven en de zorg voor patiënten. Het USP huisvest 128 bedrijven en 2.600 bewoners. Daarnaast komen er dagelijks circa 27.000 medewerkers en 50.000 studenten naar het gebied en een groot aantal patiënten en bezoekers van de verschillende ziekenhuizen.

Het gebied is opgedeeld in een aantal clusters.

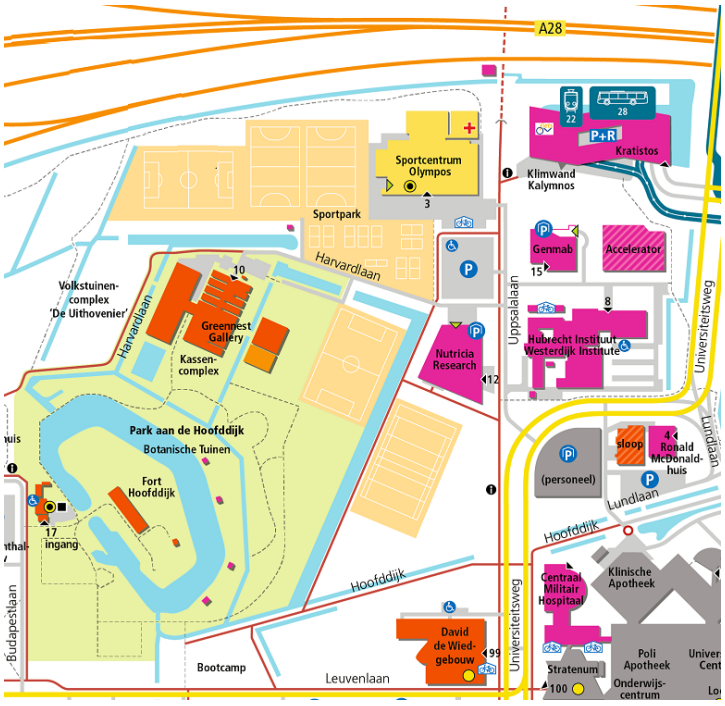

Clusters USP

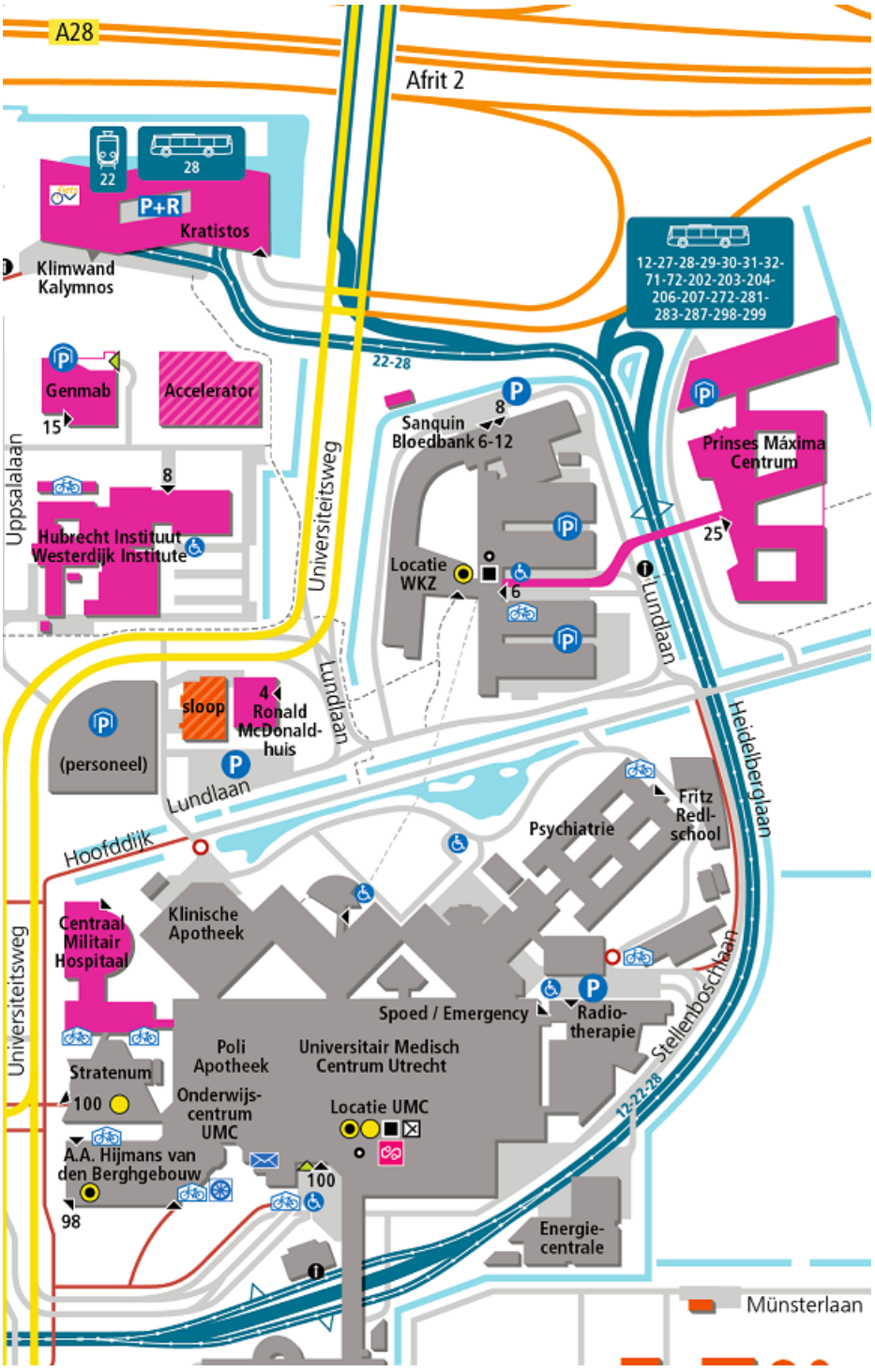
Cluster noordwest

In het noordwestelijke cluster, grofweg het gebied ten noorden van de Leuvenlaan tussen de Sorbonnelaan en de Budapestlaan, is onderzoek en onderwijs geconcentreerd in de gebouwen Koningsberger, Minnaert, Vening Meinesz, Earth Simulation Lab en Buys Ballot. Daarnaast isis er een aantal researchinstituten gehuisvest in kantoor-, en labgebouwen zoals SRON, Deltares en TNO. De groene noordrand grenst aan de oksel van de snelweg A27 en A28 en bestaat uit een volkstuincomplex, bosschages en groene weide.

Cluster noord

Het noordelijke cluster bestaat uit de Botanische Tuinen, Sportcentrum Olympos en diverse R&D bedrijven en -instellingen. Het ligt ingeklemd tussen de Budapestlaan aan de westzijde en de Universiteitsweg aan de oostzijde. De Botanische Tuinen zijn aangelegd op en rondom het 19de-eeuwse Fort Hoofddijk en maakt onderdeel uit van de Nieuwe Hollandsche Waterlinie. Sportcentrum Olympos is het studentensportcentrum van de Universiteit Utrecht en de Hogeschool Utrecht. Het complex bestaat uit verschillende zalen en een sportcafé. Buiten liggen diverse sportvelden. Bij de noordelijke entree vanaf de A28 ligt het R&D cluster, waar onder andere Genmab, het Westerdijk fungal biodiversity institute (KNAW), Hubrecht Instituut en Danone-Nutricia zijn gevestigd.

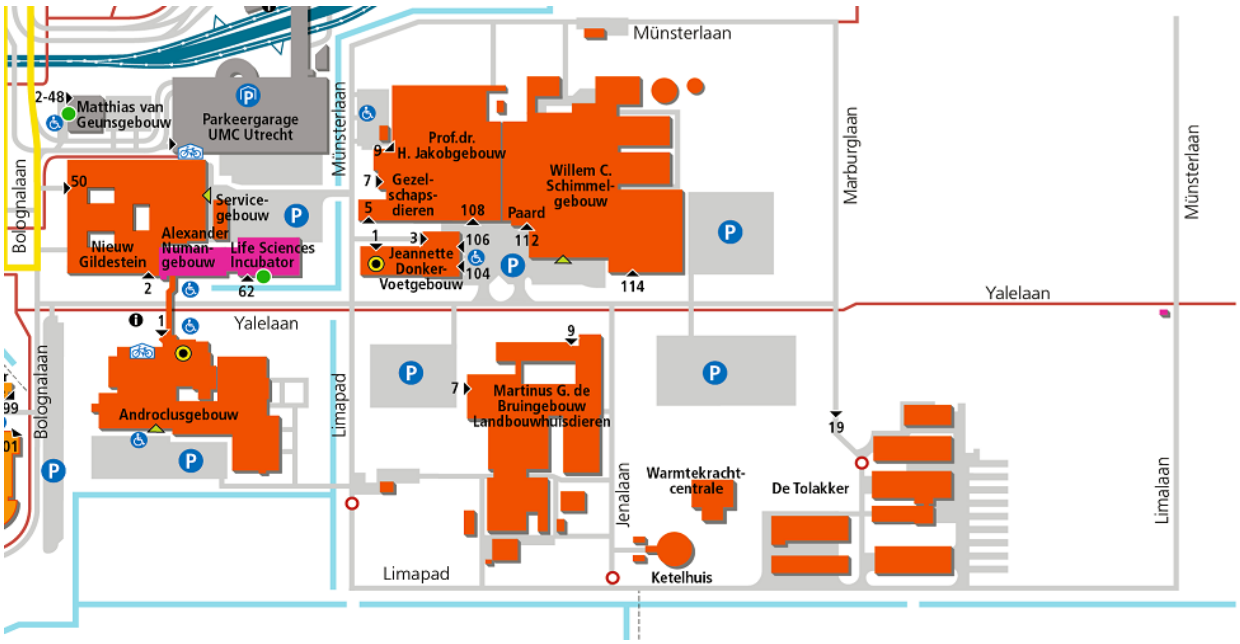

Cluster oost

In het oostelijke cluster zijn vooral medische functies gevestigd. Het gebied wordt doorkruist door de Hoofddijk met het Wilhelmina Kinderziekenhuis, het Ronald McDonaldhuis en het Prinses Máxima Centrum ten noorden en het Universitair Medisch Centrum Utrecht en het Centraal Militair Hospitaal ten zuiden daarvan.

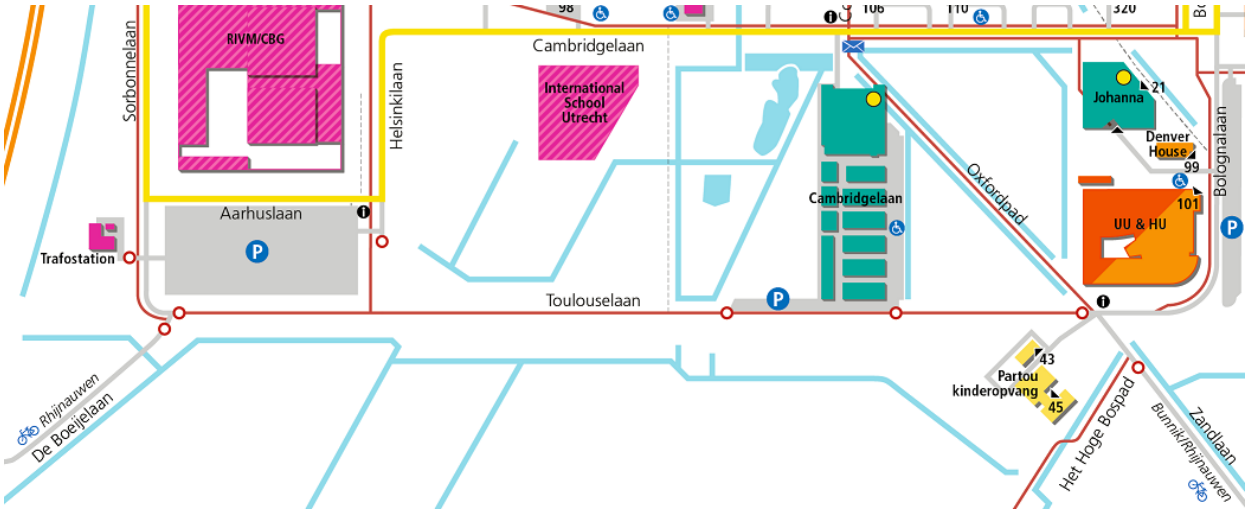
Het tramtracé is de begrenzing met het waardevolle landschap aan de oostzijde (met onder andere landgoed Oostbroek) en is gelegen tussen het Wilhelmina Kinderziekenhuis en het Prinses Máxima Centrum richting P&R bij de op- en afrit van de A28.

In het zuidoostelijke cluster staat de zorg voor de dieren centraal. Dit gebied is de thuisbasis van de faculteit Diergeneeskunde inclusief het bijbehorend weilandareaal en diverse R&D gebouwen. In dit cluster ligt het Numangebouw en de Life Science Incubator, waarin (biomedische) startups en private R&D-bedrijven zijn gehuisvest.

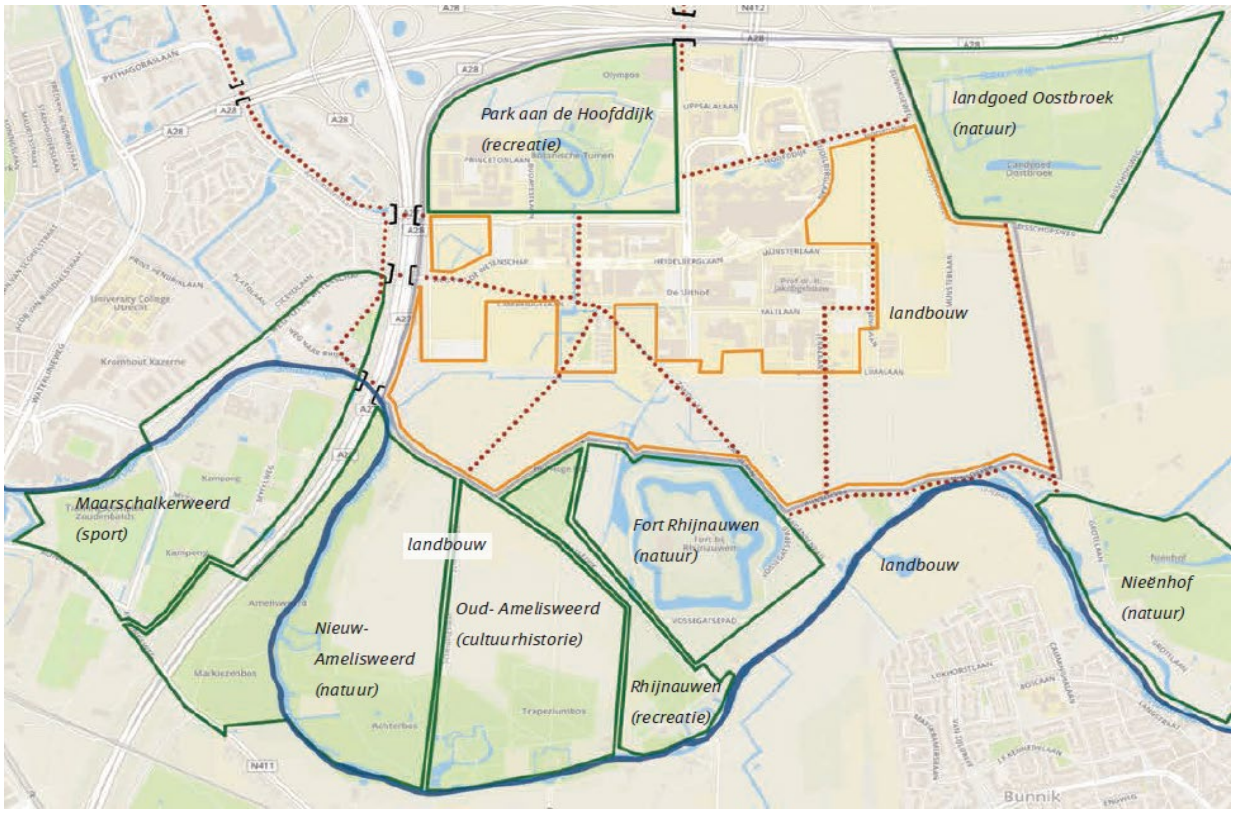

Cluster zuidoost

Het zuidelijke gebied ligt grofweg ten zuiden van de Cambridgelaan en het Oxfordpad. De nieuwbouw van het RIVM is de westelijke begrenzing en de Bolognalaan de oostelijke begrenzing. In deze zone is de relatie met het zuidelijk gelegen landschap duidelijk zichtbaar door de groene omgeving die het gebied hier kenmerken. Verder richting het oosten bevinden zich de studenten-wooncomplexen Cambridgelaan en Johanna en een door de HU en UU gedeeld gebouw voor onderwijs en facilitaire zaken.

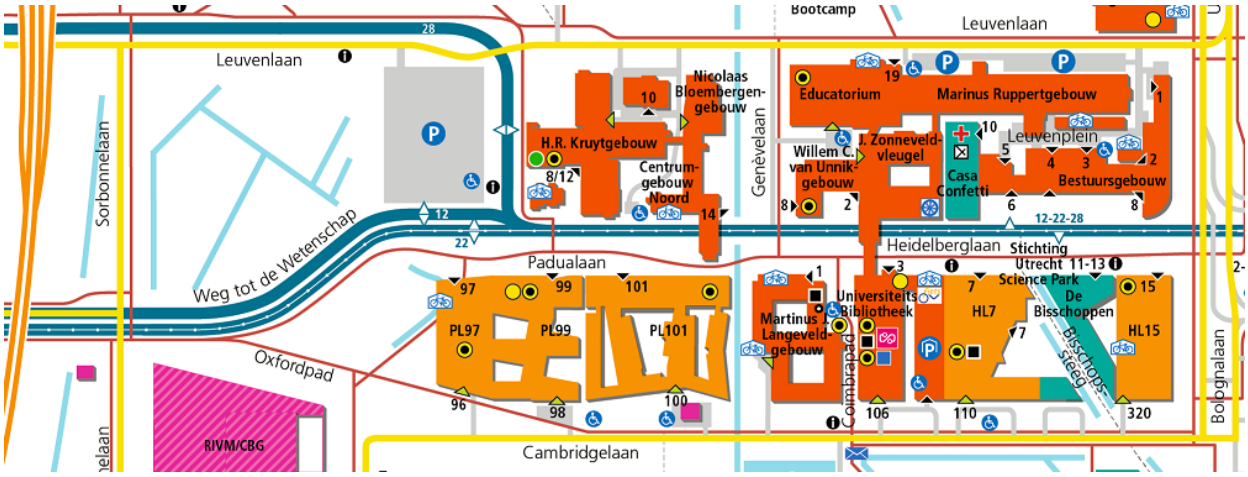
Cluster zuid

Landbouw, natuur, recreatie, sport en cultuurhistorie rond het USP

Het centrumgebied bestaat in feite uit twee zones: de strip direct ten zuiden van de Heidelberglaan/ Padualaan en de strip direct ten noorden van deze as. De Sorbonnelaan is de westelijke begrenzing en de Universiteitsweg/Bolognalaan de oostelijke begrenzing. In de zone ten zuiden van de Heidelberglaan staan meerdere gebouwen van de Hogeschool Utrecht, Universiteitsbibliotheek van de Universiteit Utrecht en het Langeveldgebouw. Wooncomplex De

Bisschoppen staat tussen en deels op onderwijsgebouwen van de Hogeschool Utrecht. In de zone ten noorden van de Heidelberglaan staan voornamelijk universiteitsgebouwen, met uitzondering van het woongebouw Casa Confetti.

Cluster centrum

2.3 Ontsluiting

Omdat het USP aan de oostzijde van Utrecht ligt is het niet alleen per fiets goed bereikbaar vanuit de stad, maar ook vanuit omliggende gemeenten als Bunnik, Bilthoven en De Bilt. Op het USP zelf zijn vooral de Padualaan / Heidelberglaan en de Universiteitsweg belangrijke fietsroutes, maar ook de Leuvenlaan, Bolognalaan, Toulouselaan, Cambridgelaan en de Hoofddijk maken deel uit van het hoofdfietsnetwerk. Het USP is met de stad verbonden via de Weg tot de Wetenschap en de Archimedeslaan. De belangrijkste auto-ontsluiting ligt aan de A28 via de Universiteitsweg waar ook de P+R-garage Utrecht Science Park ligt. De P+R-garage ligt aan het eindpunt van tram 22, een belangrijke openbaar vervoer verbinding van en naar het USP. Daarnaast bedienen busverbindingen vanuit een groot aantal richtingen het USP via de centrale busas (Bilthoven, Doorn, Nieuwegein, Vianen, Overvecht) en zijn er bussen naar Amersfoort.

De bereikbaarheid van het USP met de auto vormt in de spits een probleem. Ook op de toeleidende fietsroutes en in het openbaar vervoer is de druk groot. Het goed bereikbaar houden van dit gebied voor fiets, openbaar vervoer en auto is ook voor de toekomstige ontwikkelingen een uitdaging.

2.4 Autonome ontwikkelingen en raakvlakprojecten

In en rondom het USP worden meerdere ontwikkelingen voorzien. Er kan een schifting gemaakt worden bij deze (mogelijke) toekomstige ontwikkelingen tussen autonome ontwikkelingen en raakvlakprojecten. Een autonome ontwikkeling is een ontwikkeling met een formele juridisch-planologische status; een raakvlakproject is een mogelijke ontwikkeling waar nog geen formeel besluit over genomen is, maar die wel invloed kan hebben op (de milieueffecten van) het USP.

2.4.1 Autonome ontwikkelingen

- Life Science Cluster
  Het David de Wiedgebouw, gelegen in de hoek van de Leuvenlaan en de Universiteitsweg, wordt in fases aangepast. Er komen stap voor stap meer werkplekken en flexibele labs. Het Elektronenmicroscopie Centrum (EM) zal als voorziening gaan dienen voor de faculteiten Bètawetenschappen, Geowetenschappen, Diergeneeskunde en het UMCU. De verwachting is dat het gebouw eind 2020 wordt opgeleverd.
- RIVM en CBG
  Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het College ter beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) verhuizen naar een nieuw kantoorgebouw in de hoek van de Sorbonnelaan en de Weg tot de Wetenschap. De verwachting is dat in het najaar van 2021 de nieuwbouw in gebruik kan worden genomen.
- Accelerator
  Het in aanbouw zijnde Acceleratorgebouw is gelegen aan de Uppsalalaan direct ten oosten van Genmab en ten noorden van het Hubrechts instituut. De Accelerator zal plaats bieden aan verschillende bedrijven die ruimte nodig hebben voor uitbreiding. Oplevering wordt verwacht in 2022.

2.4.2 Raakvlakprojecten

- Aanpassing A27 Ring Utrecht
  De aanpassing aan de A27 is een majeur infrastructureel project bestaande uit diverse ingrepen rond de A27 en nabij het USP. Er zijn plannen voor extra rijstroken, een nieuw ontwerp van het knooppunt Rijnsweerd, een nieuwe toerit naar de A28 vanaf het USP, extra geluidschermen, stiller asfalt, een overkapping bij Amelisweerd en ecologische compensatiemaatregelen. Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuw tracébesluit. Dit wordt naar verwachting in 2020 vastgesteld, waarna het ter inzage wordt gelegd voor beroep.
- Ontwikkelvisie Maarschalkerweerd
  Utrecht wil in Maarschalkerweerd meer aandacht geven aan groen, recreatie, sport en cultuurhistorie. De ontwikkelvisie moet hier in een basis geven en wordt naar verwachting in 2020 vastgesteld door de gemeenteraad.

- ISU
  De International School Utrecht is een school van ca. 15.000 m2 bvo ten behoeve van circa 700 leerlingen in het primair onderwijs en 500 leerlingen in het voortgezet onderwijs. Naast reguliere lesruimtes zijn er ook ruimtes voor sport, ontmoeting, kinderopvang en naschoolse opvang gepland. Het college van B&W heeft inmiddels de bouwenveloppe vastgesteld. De vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien in 2020 en de oplevering van de school is voorzien in 2022.
- Archimedeslaan 16
  Archimedeslaan 16 ligt in de buurt Rijnsweerd en grenst aan de snelwegen A27 en A28. Op de Archimedeslaan 16 zijn plannen voor grootschalige nieuwbouw. Deze plek wil de gemeente samen met de ontwikkelaars ombouwen tot een levendig gebied met plek voor ca. 2.000 nieuwe woningen en enkele winkels, horecagelegenheden en zorgfuncties. Zodra er een besluit is genomen over de aanpassing aan de A27 wordt een Stedenbouwkundig Programma van Eisen voorgelegd aan omwonenden en in een later stadium ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.
- High Five
  Stichting studentenhuisvesting (SSH) heeft de wens om een 5e woontoren te realiseren in het USP. Beoogde locatie is ten zuiden van de Cambridgelaan tussen de bestaande woongebebouwen (Cambridigeflat en Johanna). De UU, gemeente en SSH/Jebber onderzoeken gezamenlijk de haalbaarheid van dit initiatief.

3 Ambities en uitgangspunten USP

In het Ambitiedocument USP (november 2018) hebben de USP-partijen hun ambitie beschreven hoe het gebied volgens hen kan worden ontwikkeld als vitale omgeving om te leren, werken, zorgen en verblijven. De ambitie is om de kennisconcentratie van het Utrecht Science Park verder door te ontwikkelen en de maatschappelijke én de economische waarde van het gebied voor stad, regio en ook nationaal verder te vergroten. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor instellingen en bedrijven is daarvoor noodzakelijk.

In de Startnotitie Omgevingsvisie USP (juli 2019) zijn de opgaven en onderzoeksvragen voor de omgevingsvisie benoemd en de uitgangspunten voor het participatieproces. Voor het betrekken van bewoners, werknemers, gebruikers en andere belanghebbenden is een participatietraject gestart.

Via een enquête in oktober 2019 (met ruim 3.000 deelnemers) en een eerste USP-lab in januari 2020 (met 130 deelnemers), zijn wensen en voorkeuren van grote groepen gebruikers en belanghebbenden geïnventariseerd. In een uitgangspuntennotitie zijn vervolgens de uitgangspunten voor het vervolg geformuleerd door het gezamenlijke projectteam van de gemeente Utrecht, UU, UMC-U en stichting USP. De uitgangspunten zijn gegroepeerd aan de hand van de thema's die leidend zijn bij de uitwerking van de omgevingsvisie USP. Centraal in de ambities voor het USP staan de volgende thema's:

1. Levendig kenniscentrum met slimme mix van functies
2. Groen en gezond landschap
3. Autoluw en Bereikbaar
4. Zichtbaar duurzaam en gasloos.

3.1 Thema's

3.1.1 Levendig kenniscentrum met slimme mix van functies

De ambitie is om Utrecht Science Park te ontwikkelen tot een levendig kenniscentrum met een slimme mix van functies. Hiervoor worden onderstaande uitgangspunten gehanteerd.

Verdichten in de bebouwingsclusters
Bij het zoeken naar ruimte voor uitbreiding van functies wordt gekozen voor functiemenging en voor zoveel mogelijk verdichting binnen de bestaande bebouwingsclusters.

Onderwijs, zorg en onderzoek
De functies onderwijs, zorg en onderzoek vormen de basis voor het USP: de beschikbare ruimte voor deze functies blijft minimaal gelijk. Het Strategische Huisvestingsplan van de Universiteit Utrecht én de voorgenomen grootschalige vernieuwing van het UMC-U vormen het uitgangspunt voor de Omgevingsvisie. De vraag naar fysieke ruimte voor onderwijs van HU en UU groeit in principe niet ten opzichte van 2019, wel wil de UU desgewenst vervangende ruimte voor het University College beschikbaar hebben.

Voor de uitvoering van het Strategisch huisvestingsplan is er ontwikkelruimte op het USP nodig om aan de (te moderniseren) huisvestingsvraag van de UU te voldoen. Daarnaast wil de UU zich ook compacter gaan huisvesten. Datzelfde geldt voor het UMCU. Mogelijk zal de vorm waarin onderwijs en zorg wordt geboden in de toekomst veranderen. Op het USP wordt het onderwijs en de zorg de mogelijkheid geboden om zich aan eventuele nieuwe ontwikkelingen aan te passen. De gewenste ruimte voor onderzoek varieert van nieuwe vestigingen van kennis- en onderzoeksinstellingen en Research & Development (R&D) bedrijven tot ruimte voor extra onderzoeksbanen bij de ziekenhuizen, onderwijsinstellingen en gevestigde R&D bedrijven. Concreet betekent dit dat er ruimte wordt gezocht voor 3.000 tot 4.000 extra science banen. Er wordt een marktonderzoek verricht om deze cijfers te valideren.

Research & development
R&D bedrijven zijn voor een hoogwaardig kennismilieu van grote toegevoegde waarde, waarbij de onmiddellijke nabijheid de wisselwerking en samenwerking met de kennis- en onderzoeksinstellingen stimuleert. In het Utrecht Science Park wordt er voor gekozen om ruimte te maken voor kennisintensieve, voornamelijk arbeidsextensieve bedrijven en/of research & development vestigingen. Deze bedrijven zijn in hoofdzaak gericht op innovatie en research en dienen een duidelijk en aantoonbare relatie te hebben met medische of kennisinstellingen in het Utrecht Science Park. De producten en/of diensten bestaan voor 50% of meer uit kennisontwikkeling en/of kennisoverdracht. Uitgangspunt is ruimte te bieden aan een goede mix van startups, middelgrote- en grote Science bedrijven en nieuwe kennisinstellingen/-instituten die bijdragen aan de ambities om het Utrecht Science Park verder te ontwikkelen tot internationale toplocatie. Voor bedrijven die gelieerd zijn aan het USP en zich meer richten op productie is ruimte in het nabijgelegen Utrecht Science Park Bilthoven. Door de komst van het RIVM naar het USP komt straks ruimte om dergelijke hoogwaardige productiefaciliteiten in Bilthoven te vestigen.

Voorzieningen
Er wordt gekozen voor een levendig centrum waar ruimte is voor extra voorzieningen en centrumfuncties en waar het prettig verblijven is. Om bepaalde voorzieningen te kunnen bieden, een levendig gebied te maken (ook in het weekend) én aan de stedelijke en regionale woningvraag te kunnen voldoen, worden de mogelijkheden voor een verdere doorgroei van sciencepark gerelateerde woningen onderzocht. Het extra aantal woningen én de soort

woningen waar ruimte voor wordt gemaakt, bepaalt mede het aanwezige (economische) draagvlak voor voorzieningen overdag, 's avonds én in het weekend. Het gaat onder meer over door de huidige gebruikers en bewoners gewenste voorzieningen (zoals horeca en een extra supermarkt).

Wonen
Er wordt gekozen om extra woningen in het USP mogelijk te maken, ook als basis voor een beter voorzieningenniveau en in het licht van de stedelijke en regionale woningbehoefte. Daarbij is sciencepark-gerelateerd wonen het uitgangspunt. Dit zijn bijvoorbeeld studentenwoningen en woningen met (tijdelijke)huurcontracten voor mensen die een economische binding hebben met het USP. De voorkeur voor het type woningen en de bepaling van een goede mix zal mede in relatie tot de stedelijke opgave en de woonvisie verder worden uitgewerkt. Concreet betekent dit minimaal een verdubbeling van het aantal wooneenheden tot 2030 (t.o.v. 2019), dat zijn circa 2.500 wooneenheden, dit zijn vooral studentenwoningen en minimaal 200 woningen voor zorg medewerkers

Sport
Een goede stedelijke spreiding van sportvoorzieningen (voor alle inwoners van de stad) is voor de gemeente het uitgangspunt. Uitgangspunt in het USP is een minimaal gelijkblijvend sportaanbod, met een wens voor uitbreiding die in eerste instantie gebaseerd op de sportprognoses van het Mulier Instituut. Verplaatsing van de velden en het sportcomplex van Olympos is geen vaststaand uitgangspunt maar kan een middel zijn om ruimte te maken voor andere ambities of om een beter sportaanbod te kunnen ontwikkelen.

Gezonde verstedelijking
Uitgangspunt voor de omgevingsvisie is een campus waarin gezonde verstedelijking een centrale rol speelt. Dat betekent o.a. een autoluw centrum, uitstekende langzaam verkeer verbindingen en een groene inrichting die uitnodigt tot beweging.

3.1.2 Groen en gezond landschap

Voor de realisatie van de ambitie 'groen en gezond landschap' worden onderstaande uitgangspunten gehanteerd.

Gebouwenclusters in een (park)landschap
Het USP ligt te midden van de bijzondere landschappen van het Veenweidegebied en Vechtplassen, de Utrechtse Heuvelrug, de landgoederen (w.o. Amelisweerd), het rivierenlandschap van de Kromme Rijn en de Nieuwe Hollandsche Waterlinie. Het landschap in en rondom het USP vormt daarmee een belangrijke kwaliteit en vestigingsvoorwaarde. We kiezen er daarom voor het USP nog beter te verbinden mét het landschap en het groene (landschappelijke) raamwerk in het USP zélf te versterken. Op zo'n manier dat het (park)landschap in het USP het raamwerk vormt tussen de gebouwenclusters. Dit robuuste

groene raamwerk in het USP heeft meervoudige doelen en gebruik (o.a. recreatie, verblijf, klimaatadaptatie, biodiversiteit). Met de verder groeiende stad wordt er daarnaast gekozen om de waarden van het landschap en de natuur niet alleen te behouden en te versterken voor het USP zélf, maar ook voor de stad en voor de ruimere omgeving.

Cultureel erfgoed en landschappelijke waarden

De bestaande waarden van het landschap en de bebouwing worden benut voor het maken van een aantrekkelijk raamwerk. De verschillende tijdslagen (cultureel erfgoed) worden gebruikt om het gebied te verrijken. De waterelementen horend bij de Hollandse Waterlinie krijgen aandacht in het gebied, bijvoorbeeld de watergangen bij de Hoofddijk.

Recreatief netwerk

In en rond het USP is veel ruimte voor sport, ontspanning en verblijf, zowel voor gebruikers/bewoners uit het USP als vanuit de stad en de regio. Door de kwaliteit van die ruimte en de verbindingen (zowel in het USP als de verbinding met de omgeving) te verbeteren kan het recreatieve netwerk worden versterkt. Bijzondere aandacht gaat uit naar het realiseren van fijne verblijfsplekken om bijvoorbeeld te studeren in het groen.

Gezondheid

Versterking van het groene raamwerk en de recreatieve verbindingen met omliggende landschappen dragen bij aan het kunnen maken van korte wandelingen, hardlooprondjes e.d. en daarmee aan een gezonde stedelijke leefomgeving. Ook heeft uitzicht op groen en landschap een positief effect op studenten, bewoners, werknemers en patiënten.
Doordat gebouwen grenzen aan de groene buitenruimte en het netwerk van paden kunnen patiënten, bezoekers, werknemers en studenten gemakkelijk en aantrekkelijk naar buiten en er verblijven en ontspannen. Specifiek voor patiënten draagt dat in hoge mate bij aan het welbevinden.

Biodiversiteit

Er wordt ingezet op behoud en versterking van natuurwaarden en biodiversiteit. Het groen-blauwe raamwerk zorgt voor ecologische verbindingen tussen het USP en de natuurgebieden in de omgeving. De doelstelling is dat de inrichting van het raamwerk er voor zorgt dat de biodiversiteit op het USP vergroot wordt, dat barrières voor planten en dieren zoveel mogelijk worden weggenomen en het mensen in contact brengt met de bijzondere flora en fauna. Ook oppervlaktewater kan in belangrijke mate bijdragen aan een vergroting van de biodiversiteit.

Diergeneeskunde/landbouw

Het landschap blijft een functie houden voor onderzoek, onderwijs en zorg, voor o.a. de klinieken van Diergeneeskunde en de proef- en onderwijsboerderij. De bedrijfsvoering van de boerderij is duurzaam en ecologisch verantwoord en draagt bij aan onderzoek en innovatie op dit vlak.

Klimaat
Versterking van het groene raamwerk draagt bij aan de klimaatbestendigheid en klimaatadaptatie van het USP (o.a. opvang van water en beperking van een hitte-eiland effect door toevoegen van oppervlakte groen en beplanting).

3.1.3 Autoluw en bereikbaar USP

Er wordt ingezet op een autoluw centrum in combinatie met een betere bereikbaarheid van het USP. De autobereikbaarheid is in de huidige situatie een knelpunt, daarom is het doel om autogebruik terug te dringen en het gebruik van OV en fiets te vergroten. Hiervoor is een combinatie van onderstaande maatregelen nodig.

Een goede verblijfskwaliteit
Gekozen wordt voor een autoluw centrum met meer ruimte voor de fiets en voetganger en een prettige verblijfskwaliteit. Om ruimte te maken voor andere functies én een prettiger verblijfsklimaat te realiseren kiezen we ervoor om het parkeren, in het bijzonder op maaiveld, zoveel mogelijk naar de rand van het USP te plaatsen. Alleen specifieke doelgroepen kunnen nog in het gebied parkeren (denk aan patiënten van de ziekenhuizen). Waar mogelijk wordt auto-infrastructuur afgewaardeerd, in het voordeel van meer ruimte voor fietsers, voetgangers en groen en een betere verblijfskwaliteit.

Meer ruimte voor fietsers
Er wordt gekozen voor het verbeteren van de fietsinfrastructuur in en naar het USP om te zorgen dat zoveel mogelijk mensen met de fiets kunnen reizen. Daarbij gaat het om een schaalsprong met extra routes/verbindingen en het verbeteren en verruimen van bestaande routes. Ook voldoende fietsenstallingen in de buurt van de bestemming zijn van belang.

Schaalsprong openbaar vervoer
Om de bereikbaarheid van het USP te waarborgen is ook uitbreiding nodig van het openbaar vervoer netwerk. In samenhang met de bereikbaarheid van de stad en de regio worden korte termijn en lange termijn maatregelen onderzocht. Gesproken wordt over een schaalsprong OV ('programma U NED'). Het aantal verkeersbewegingen van en naar het USP mag niet noemenswaardig toenemen, ook niet bij toevoeging van nieuwe functies. Bestaande parkeercapaciteit moet hiervoor onder meer optimaal worden benut en verdeeld. Dat kan alleen door goede samenwerking tussen de partijen. Nieuwe parkeerfaciliteiten op afstand in combinatie met een schaalsprong OV en fiets moeten daarnaast ook zorgen voor een verbeterde bereikbaarheid van het gebied. Hiervoor moet goed worden samengewerkt met de regio. In het kader van programma UNED wordt deze samenwerking vormgegeven.

Parkeren op afstand
Bij verdere toevoeging van functies met verkeer aantrekkende werking zal worden gekozen voor parkeren op grotere afstand met goede OV-verbindingen naar het USP. In het gebied zelf zijn hiervoor ook maatregelen nodig, gedacht wordt hierbij aan de invoering van een parkeerplafond en herverdeling van de beschikbare parkeercapaciteit over de doelgroepen. Met deze uitgangspunten borduren we voort op de maatregelen zoals benoemd in de multimodale bereikbaarheidsstudie van Goudappel-Coffeng (juli 2019).

3.1.4 Zichtbaar duurzaam en gasloos USP

Voor de realisatie van de ambitie 'Zichtbaar duurzaam' worden onderstaande uitgangspunten gehanteerd.

Energieneutraal USP in 2040
Het streven is een energieneutraal USP in 2040: dat betekent dat de vraag naar warmte, koude en elektriciteit dan is opgewekt uit hernieuwbare bronnen. In dit kader worden ook de mogelijkheden voor windenergie en zonnevelden in het USP onderzocht. In verband met de complexiteit van de oplossingen, onzekerheid over kansrijkheid van innovaties en de hoge investeringen die daarmee gepaard gaan, is het wel de vraag of een volledig gasloos gebied, haalbaar is. De Universiteit Utrecht streeft verder al in 2030 naar CO^2 neutraliteit, waarbij opwekking van duurzame energie zoveel mogelijk op het terrein van het Utrecht Science Park plaatsvindt.

4 Methodiek

4.1 Inleiding

Voor de doorontwikkeling van het USP is nu nog geen concreet programma bekend, het eindplaatje is nog onzeker. Wel liggen er ambities. In de Omgevingsvisie USP zal waarschijnlijk worden gekozen voor het vastleggen van ontwikkelruimte binnen hiervoor aangewezen bebouwingsclusters en een bandbreedte voor de hoeveelheid (aantal m^2 bvo) woningen, bedrijven, voorzieningen en andere functies die kunnen worden toegevoegd in het gebied. De wens is om daarin nog de benodigde flexibiliteit te hebben, omdat het altijd lastig is om helemaal goed te voorspellen welke ontwikkelingen er de komende 20 jaar precies op het Utrecht Science Park afkomen. Daarnaast worden in de Omgevingsvisie waarden vastgelegd die we willen behouden en versterken. Dit zal onder andere worden vastgelegd in het groene raamwerk. Ook ten aanzien van parkeren en infrastructuur zijn er ingrepen nodig om de gewenste kwaliteit in het gebied te kunnen realiseren en de gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken.

4.2 Processtappen MER

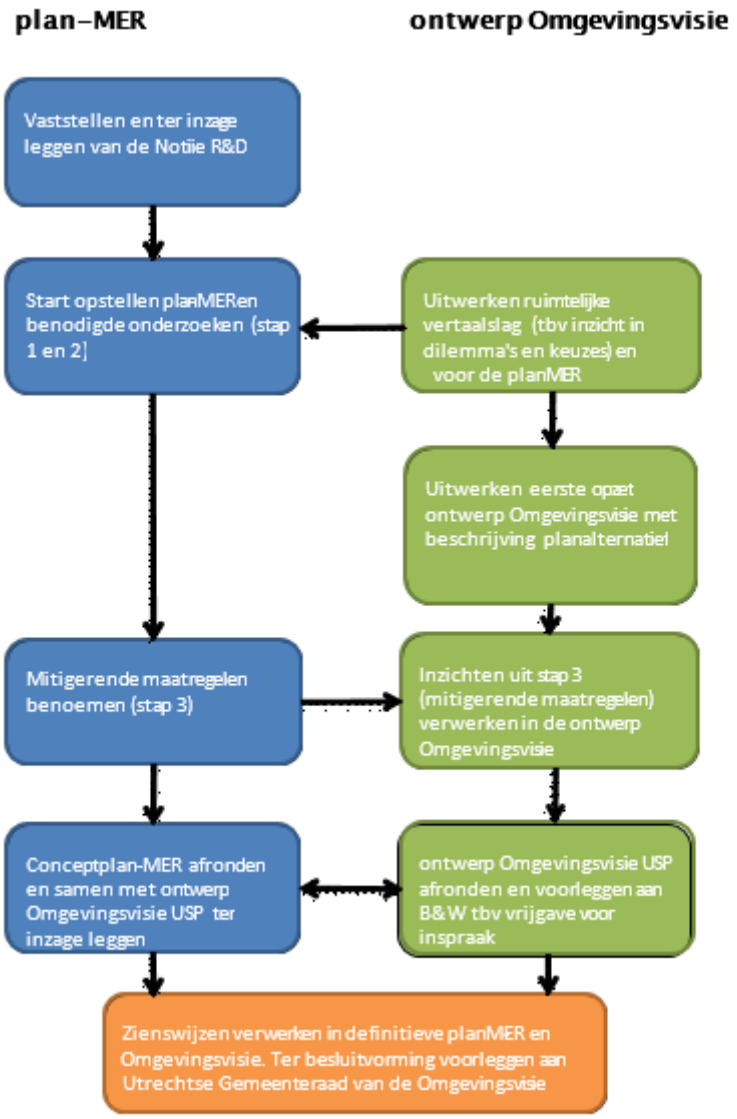
Onderstaand schema beschrijft hoe de plan-MER voor het USP tot stand komt. Op hoofdlijnen zijn er drie processtappen: inventarisatie huidige situatie, effectbeschrijving planalternatief en beschrijven randvoorwaarden en mitigerende maatregelen.

De eerste stap betreft een inventarisatie van de ambities, de reeds gemaakte keuzes, beleidsuitgangspunten en de huidige situatie. De beschrijving van de huidige situatie en de wensen/ ambities is grotendeels afgerond met de verwerking van de uitkomsten van de eerste twee participatiestappen (enquête en USP-lab) in de uitgangspuntennotitie. In een vervolgstap vindt de ruimtelijke vertaalslag plaats van de uitgangspunten. Op basis van de ruimtelijke vertaalslag kan het planalternatief voor de MER worden beschreven.

In de tweede stap vindt de beschrijving van het planalternatief plaats en het onderzoek naar de milieueffecten. Het planalternatief wordt vergeleken met de referentiesituatie (incl. autonome ontwikkelingen). Het onderzoek naar de effecten van het planalternatief geeft inzicht in de milieutechnische haalbaarheid en in de impact op de omgeving. Hierbij zal daar waar mogelijk gebruik worden gemaakt van onderzoek dat al wordt uitgevoerd in het kader van de omgevingsvisie.

In stap drie, mitigerende maatregelen, wordt op basis van de milieueffecten beschreven voor welke ontwikkelingen en/of thema's nog (aanvullende) maatregelen getroffen kunnen worden

en/of optimalisatie gewenst is om de transformatie van het gebied richting te geven. De uitkomsten van het MER kunnen vervolgens worden meegenomen in de verdere ruimtelijke uitwerking van de ontwerp Omgevingsvisie die voor het USP gemaakt wordt.

4.3 Welke effecten worden in het MER beschouwd?

Het detailniveau en de onderzoeksmethodiek worden afgestemd op de verwachte aard en omvang van de effecten van de ontwikkeling. Daarnaast wordt nagegaan of er sprake is van mogelijke cumulatieve effecten. Ook wordt nagegaan in hoeverre mitigerende maatregelen mogelijk zijn om negatieve effecten te verminderen.

4.4 Welk beoordelingskader wordt in het MER gebruikt?

Om de impact van het planalternatief in beeld te brengen worden onderzoeken uitgevoerd. Met de onderzoeken wordt het effect van het planalternatief op de leefomgeving in kaart gebracht. Ze dienen ook om inzicht te verkrijgen in waar en wanneer knelpunten kunnen ontstaan als gevolg van de omgevingsvisie en om mogelijke optimalisaties aan het licht te brengen. Met deze inzichten kunnen spelregels en randvoorwaarden worden opgesteld om deze knelpunten te voorkomen. Bovendien bieden de onderzoeken een nulmeting die gebruikt kan worden als basis voor monitoring.

In onderstaande tabel is aangegeven welke aspecten in ieder geval een rol spelen bij de beoordeling van de staat van de fysieke leefomgeving. Afhankelijk van de opzet van de omgevingsvisie, kan nog nader worden afgewogen welke aspecten in het MER worden onderzocht en kunnen aspecten worden toegevoegd.

Milieuaspect	Onderwerpen	Beschrijving onderzoek
Verkeer en vervoer, Parkeren	Verkeersstructuur- en afwikkeling, parkeeroplossingen, bereikbaarheid, verkeersveiligheid, OV en langzaam verkeer	Verkeersonderzoek naar benodigde maatregelen en effecten hiervan binnen en buiten het plangebied.
Geluid	Wegverkeerslawaai Geluidbelasting omliggende bedrijven Cumulatieve geluidbelasting	Akoestisch onderzoek naar geluidbelasting en potentiële (gebieds)maatregelen.
Luchtkwaliteit	Concentratie fijnstof en stikstofdioxide	Onderzoek naar de mate van luchtverontreiniging in het plangebied en effecten van de beoogde ontwikkelingen.
Gezondheid	Gezondheidsbescherming (geluid, lucht, hittestress, etc.) Gezondheidsbevordering (bewegen, groen, etc.)	Gezondheidsscan voor de huidige en toekomstige situatie. Voor de aspecten geluid en lucht wordt ook aan de WHO-normen getoetst (niet alleen de wettelijke normen).
Externe veiligheid	Aandachtsgebieden externe veiligheid	Onderzoek externe veiligheid en ontwikkelen van een ‘gelijkwaardige oplossing’ voor omgang met veiligheidsrisico’s.

Milieuaspect	Onderwerpen	Beschrijving onderzoek
Archeologie en cultuurhistorie	Archeologische, cultuurhistorische waarden	Analyse van effecten in het MER, mede op basis van bureauonderzoek en archeologie en cultuurhistorie.
Bodem	Bodemkwaliteit	Analyse in het MER op basis van beschikbare informatie over de bodemkwaliteit.
Water	Waterstructuur/ oppervlaktewater, grondwater en waterkwaliteit	Onderzoek naar de effecten van de transformatie op het waterhuishoudkundige systeem. De benodigde ruimte en mogelijkheden voor waterberging worden beschouwd en waar nodig worden regels voor de inrichting en omvang van waterberging geformuleerd.
Ecologie	Beschermde gebieden (Natura 2000, NNN) en ecologische structuren	Berekening stikstofdepositie in gevoelige habitats in Natura2000 gebieden en een analyse van potentiële effecten op beschermde gebieden in het MER. Daarnaast wordt beoordeeld wat de effecten zijn van de toegestane ontwikkelingen en vastgelegde waarden voor de biodiversiteit.
	Soortenbescherming	Flora en faunaonderzoek naar aanwezige soorten en benodigde maatregelen voortvloeiend uit soortenbescherming.
Duurzaamheid	Energieopwekking en -opslag	Beoordeling van de inventarisatie en afwegingen van mogelijke energieconcepten
	Windenergie	CO2-winst t.o.v. conventionele opwekking, Geluidsbelasting op gevoelige bestemmingen, effect van windturbines op landschap, slagschaduw, gezondheid, effect op flora & fauna
	Grondgebonden en dak-gebonden pv-opstellingen	Effect op landschap & flora en fauna
	Warmte koude en diepe geothermie	CO_2-winst t.o.v. conventionele opwekking Effecten op de bodem

Milieuaspect	Onderwerpen	Beschrijving onderzoek
	Circulaire mogelijkheden Afvalinzameling	Analyse naar de kansen voor circulaire ontwikkelen en methoden voor een omgekeerd afvalinzamelingssysteem.
Klimaatadaptatie	Hitte, droogte, wateroverlast, overstroming	Analyse van effecten van de visie op het gebied van klimaatadaptatie.
Ruimtelijke kwaliteit	Structuur en landschappelijke waarden	De mate waarin het USP in het landschap wordt geïntegreerd.

5 Vervolgproces

Deze notitie van reikwijdte en detailniveau wordt ter inzage gelegd, zodat geïnteresseerden zienswijzen in kunnen dienen. Deze zienswijzen worden meegenomen bij het opstellen van het plan-MER. Het plan-MER wordt gelijktijdig met het ontwerp van de omgevingsvisie ter inzage gelegd. Op dat moment wordt ook terug gekoppeld hoe om wordt/is gegaan met de zienswijzen op de notitie van Reikwijdte en Detailniveau. De commissie m.e.r. wordt gelijktijdig met de terinzagelegging van het plan-MER om advies gevraagd. Na de verwerking van de zienswijzen wordt de plan-MER gezamenlijk met de omgevingsvisie ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad.